

# Stanje velikih zveri v Triglavskem narodnem parku ter izkušnje in naloge nadzornikov parka v zvezi z njimi

Danilo Re 2009

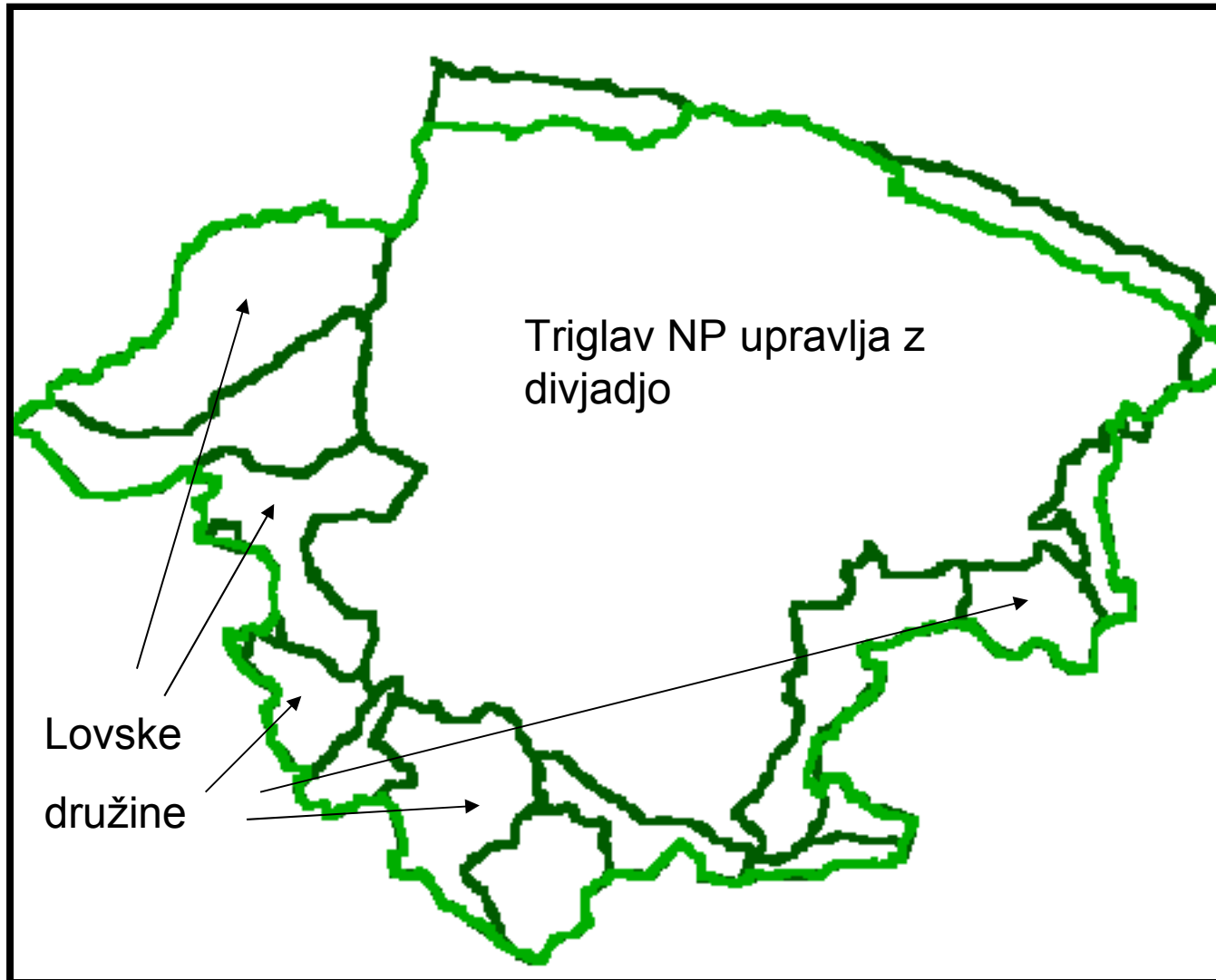
Mittersill, 13.3. 2009

Pripravili: Zvonko Kravanja, Miha Marenče, Martin Šolar

- Leta 1981 je bil z zakonom ustanovljen Triglavski narodni park in takoj je začela delovati tudi parkovna nadzorna služba.
- V 28 letih se je razvila v sodobno, dobro organizirano in znotraj ustanove TNP najbolj številno enoto.
- V parku ta čas dela 18 nadzornikov, 13 jih hkrati opravlja tudi lovsko-čuvajske naloge.

# Osnovne naloge nadzornikov v TNP so:

- varstvo in nadzor nad izvajanjem zakona
- svetovanje, pomoč, informiranje in vodenje obiskovalcev
- sodelovanje in svetovanje lokalnemu prebivalstvu
- **naloge s področja varstva in upravljanja divjih živali (lov, opazovanja, monitoring)**
- upravljanje in vzdrževanje parkovne infrastrukture
- sodelovanje pri strokovnih nalogah uprave parka.



Triglav NP upravlja z divjadjo

Lovske družine

# Naloge s področja varstva in upravljanja divjih živali

- Opazovanje, monitoring, zbiranje podatkov.
- Krmljenje.
- Spremljanje zdravstvenega stanja divjadi.
- Izvajanje lova (odstrela) na lovnih območjih.
- **Vse vrste velikih zveri so v Triglavskem narodnem parku zavarovane.**

# Stanje velikih zveri v TNP

- **Medved**
- V Triglavskem narodnem parku se je rjavi medved vedno pojavljal.
- Pozneje je bil izrinjen, v zadnjih desetletjih pa je več ali manj spet redno prisoten.
- Vedno pogosteje medved v TNP prezimuje, kar kaže na njegovo celoletno prisotnost.
- Prisotni so le posamezni samci.

# Stanje velikih zveri v TNP

- **Medved**
- Z rednim zbiranjem podatkov medvedove prisotnosti v TNP izvajamo monitoring rjavega medveda.
- Samice z mladiči še niso bile opažene, kar pomeni, da Triglavski narodni park še ni postal medvedov stalni življenjski prostor.
- V TNP ali njegovi neposredni okolici se v zadnjem desetletju redno zadržujejo dva do trije medvedovi samci.

# Stanje velikih zveri v TNP

- **Volk**
- Prisotnost volka v Triglavskem narodnem parku je novejšega datuma.
- Edino prejšnje dokumentirano opazovanje volka na območju Triglavskega narodnega parka v zadnjih desetletjih je iz leta 1980.
- Jeseni 2006 se je volk pojavil v zahodnem delu Triglavskega narodnega parka in se tu zadrževal ves čas leta 2007. Iz sledi je bilo moč sklepati, da je šlo verjetno za dva volka.



# Stanje velikih zveri v TNP

- **Volk**
- Decembra 2007 se je volk pojavil v osrednjem delu narodnega parka in tu ostal vse naslednje leto. Iz sledenj sklepamo, da so v Triglavskem narodnem parku v zadnjih dveh letih prisotni dva do trije volkovi.
- Vzrok, da se je volk v TNP sploh pojavil, je zelo verjetno v dejstvu, da je upravljanje z volkom v Sloveniji izrazito varovalno.

# Stanje velikih zveri v TNP

- **Ris**
- V Sloveniji je bil ris avtohtona živalska vrsta, ki pa je bil ob koncu 19. stoletja popolnoma iztrebljen. Ponovno je bil naseljen leta 1973 in sicer s tremi pari iz Slovaške. To naselitev štejemo za najuspešnejšo v Evropi.
- V začetku osemdesetih let so se risi pojavili tudi v vznožju Alp. Ta ugotovitev sovпада z sledenji risa v Triglavskem narodnem parku.

# Stanje velikih zveri v TNP

- **Ris**
- Ris v Triglavskem narodnem parku je prisoten skoraj tri desetletja, vse od razglasitve slovenskega dela Julijskih Alp za narodni park.
- Ris se je sprva pojavljal in zadrževal v različnih predelih Triglavskega narodnega parka. Postopoma pa so se izoblikovala območja risove stalne prisotnosti, vendar je bil omejen na posamezne živali, predvsem samce.

# Stanje velikih zveri v TNP

- **Ris**
- Za zadnje desetletje je značilno, da je ris iz posameznega območja izginil in se ni več pojavil, nekje pa se je ohranjal ves čas.
- Vpliv risa na domače živali in parkljasto divjad ni bil zanemarljiv. Tako je iztrebil nekatere kolonije muflonov, ki pa so bili naseljeni in so v Sloveniji neavtohtoni.

- V Triglavskem narodnem parku za rjavega medveda, volka in risa velja popolna prepoved lova tudi v območju, kjer je lov sicer dovoljen.
- V primeru povzročanja večjih škod ali ogrožanja ljudi in njihovega premoženja, lahko Ministrstvo za okolje izda dovoljenje za ustrezno izločitev za vsak primer posebej. Pri takšnih izjemnih dovoljenjih ima prednost odlov žive živali. Do danes je bil dovoljen le en takšen poseg, ki je bil uspešen.

# Delo in izkušnje nadzornikov

- Slednje
- Opazovanje
- Dokumentiranje, poročanje
- Ugotavljanje “škod” na domačih živalih
- Ugotavljanje izločanja rastlinojede divjadi

# Delo in izkušnje nadzornikov

- Velika večina navedenih podatkov glede stanja velikih zveri v tej predstavitvi je rezultat dela nadzornikov.
- Stalna prisotnost nadzornikov na terenu, njihovo poznavanje okolja ter ekologije posameznih vrst je neobhodno potrebno za ugotavljanje stanja in posledično načrtovanja varstva velikih zveri v Triglavskem narodnem parku.